

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра міжнародних медіакомунікацій та комунікативних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

« ____ » _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА ТА ПРОГНОСТИКА
для студентів**

галузі знань **0302 Міжнародні відносини**
спеціальності 8.03020401 – Міжнародна інформація

Робоча програма дисципліни «Візуальна аналітика та прогностика» для студентів *напрямку підготовки 0302 міжнародні відносини, спеціальності 8.03020401 – Міжнародна інформація.*

«12» грудня 2012 року - 23 с.

Розробник: д.соц.н., професор **Романенко Юрій Вікторович**

Робоча програма дисципліни «Візуальна аналітика та прогностика» затверджена на засіданні кафедри міжнародних медіакомунікацій та комунікативних технологій

Протокол №від “....” 20__ року

Завідувач кафедри _____ **В.В. Копійка**
(підпис)

«_____» _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією Інституту міжнародних відносин

Протокол від «_____» _____ 20__ року №_____
Голова науково-методичної комісії _____ **О.А.Коппель**
(підпис)

«_____» _____ 20__ року

© Ю.В. Романенко, 2013 рік
© _____, 201_ рік
© _____, 201_ рік

ВСТУП

Дисципліна «Візуальна аналітика та прогностика» є професійно-орієнтованою дисципліною освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" з *напрямку підготовки* – 0302 міжнародні відносини, *спеціальності* - 8.03020401 – Міжнародна інформація.

Дана дисципліна входить у **цикл дисциплін за вибором навчального закладу**. Викладається у **другому семестрі I курсу магістратури в обсязі – 108 год. (3 кредити ECTS)** зокрема: *лекції – 17 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 74 год.* У курсі передбачено **2 змістових модулі та підсумкова модульна контрольна робота**. Завершується дисципліна – **заліком**.

Мета дисципліни - ознайомити студентів з методами та методиками ідентифікації візуалізацій індивідуальних та колективних акторів міжнародних відносин.

Завдання – набуття студентами необхідних методичних та методологічних знань і практичних навичок застосування алгоритмів роботи із візуалізаціями різних рівнів.

Курс складається з **двох змістових модулів**.

Перший модуль присвячено вивченню теоретико-методологічних засад візуальної аналітики в міжнародних відносинах, ідентифікації родових соціотипологічних ознак, візуальній морфотипіці та психоетології.

Другий модуль присвячено вивченню алгоритмів фізіогномічної ідентифікації, ідентифікації невербально-комунікативних ознак, візуального символізму об'єктів культури, просторів та середовищ та буденних дій і соціальних практик.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- засадничі типології, які дозволяють здійснювати ідентифікацію візуалізацій;
- закономірності використання візуальної аналітики в практиці міжнародних організацій;
- ключові напрямки роботи з інструментарієм візуальної аналітики в міжособовій та публічній комунікації;
- алгоритми зв'язку візуальної аналітики із психологічним впливом.

вміти:

- розрізняти морфологічні, фізіогномічні, психоетологічні ознаки різних акторів міжнародних відносин;
- використовувати техніки ідентифікації невербально-комунікативних патернів;

- використовувати техніки ідентифікації візуального символізму об'єктів матеріальної культури, просторів та середовищ, буденних дій та соціальних практик.

Місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері міжнародної інформації: навчальна дисципліна «Візуальна аналітика та прогностика» є однією із ключових складових комплексної підготовки спеціальності «Міжнародна інформація».

Зв'язок з іншими дисциплінами. Навчальна дисципліна «Візуальна аналітика та прогностика» базується на циклі дисциплін професійної та практичної підготовки, зокрема: «Сучасні психотехнології в МВ», «Психотехнології впливу в МВ», «Інформаційні війни в міжнародних відносинах», «Інформаційна геополітика», «Інформаційні ресурси державної ідентичності».

Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти

Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки (20%)** включає: презентацію (20%), глибинність методології у репрезентованому дослідженні (20%), здійсненність та узгодженість пропозицій (20%), ступінь оригінальності (20%) та визначення методологічних проблем теми, ситуації (20%) та **оцінювання практичної підготовки (80%)** включає: якісну цілісність спостереження (25%), здатність оцінити проблему (25%), ідентифікація шляхів та методологія вирішення проблеми, яка виникла чи може виникнути (25%), окреслення шляхів вирішення специфічних (неординарних) проблем (25%). Курс складається з двох змістових модулів.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 2, а у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 3-6. Обов'язковим є виконання індивідуальних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

- *Оцінювання за формами контролю:*

		ЗМ1		ЗМ2	
		Min. – 17	Max. – 25	Min. – 17	Max. – 25
Доповідь на семінарі		„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5
Участь в дискусії		„4” x 2 = 8	„10” x 1 = 10	„4” x 2 = 8	„10” x 1 = 10
Виконання індивідуальних робіт	№ 1	„6” x 1 = 6	„10” x 1 = 10		
	№ 2			„6” x 1 = 6	„10” x 1 = 10
Підсумкова модульна контрольна робота				„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10

- Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 60 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж **критично-розрахунковий мінімум – 20 балів** для допуску до іспиту обов'язково проводиться контрольна робота підвищеної складності, що оцінюється у **60 балів, при цьому попередньо набрані бали анулюються**. Рекомендований мінімум для допуску до іспиту – **39 балів**.

- У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 31 жовтня 2010 року.
- **При простому розрахунку отримаємо:**

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ПМК / іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>17</i>	<i>17</i>	<i>5/21</i>	<i>60</i>
Максимум	25	25	10/40	100

- **Шкала відповідності**

<i>За 100 – бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою</i>	
90 – 100	відмінно	5
85 – 89	добре	4
75 – 84		
65 – 74	задовільно	3
60 – 64		
1 – 59	незадовільно	2

-

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади візуальної аналітики та прогностики та рівні візуальної ідентифікації</i>				
1	Вступ. Тема 1.. Предмет візуальної аналітики та прогностики. Рівні візуально-аналітичної ідентифікації	2	4	10
2	Тема 2. Ідентифікація родових соціотипологічних ознак	2	2	10
3	Тема 3. Ідентифікація морфотипологічних та психоетологічних ознак	2	2	10
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	1		
<i>Змістовий модуль 2. Ідентифікація фізіогномічних патернів, невербальної комунікації та візуального символізму</i>				
4	Тема 4. Ідентифікація фізіогномічних патернів	2	2	10
5	Тема 5. Ідентифікація невербальної комунікації .	2	2	10
6	Тема 6. Ідентифікація візуального символізму в об'єктах культури, масових комунікаціях, просторах та середовищах	2	3	12
7	Тема 7. Ідентифікація візуального символізму в буденних діях і соціальних практиках	2	2	12
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>	1		
	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>	1		
	ВСЬОГО	17	17	74

Загальний обсяг **108 год.**, в тому числі:

Лекцій – **17 год.**

Семінари – **17 год.**

Самостійна робота – **74 год.**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВІЗУАЛЬНОЇ АНАЛІТИКИ ТА ПРОГНОСТИКИ ТА РІВНІ ВІЗУАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Тема 1. Предмет візуальної аналітики та прогностики. Рівні візуально-аналітичної ідентифікації (16 год.).

Візуальна аналітика як мультидисциплінарна метатеорія та комплекс міждисциплінарних методів структурованого візуального спостереження. Ідентифікація як засаднича процедура візуальної аналітики та прогностики. Теоретико-методологічні засади (пресуппозиції) візуальної аналітики та прогностики.

Загальне уявлення про ієрархію рівнів візуальної ідентифікації в аспекті системної моделі психіки.

Тема 2. Ідентифікація родових соціотипологічних ознак (14 год)

Візуальна ідентифікація родових соціотипологічних ознак та ієрархії ідентичностей. Візуальна ідентифікація соціодемографічних ознак (ознак соціальних, професійних етнічних та ін. груп) на основі ідентифікації маркерів мовної поведінки, проксеміки, жестики, пантоміміки, тактики, фізіогномічних патернів, функціонально-поведінкових проявів.

Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі ідентифікації маркерів форми обличчя, форми тіла, професійної групи, особливості мовної поведінки, жестики, міміки, пантоміміки (факультативними маркерами є використання тих чи інших кольорів, аксесуарів та косметики).

Тема 3. Ідентифікація морфотипологічних та психоетологічних ознак (14 год.).

Візуальна ідентифікація структурно-морфологічних та функціонально-поведінкових проявів суб'єкта із використанням різнопланових типологій.

Візуальна морфотипіка як розділ візуальної аналітики. Візуальна ідентифікація тілесно-морфологічних параметрів за допомогою типологій італійської, французької, німецької, англоамериканської, російської та української шкіл антропологічної фізіономіки. Візуальна ідентифікація тілесних зажимів (методики В. Райха і О. Лоуена).

Візуальна психоетологія як розділ візуальної аналітики. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за психофізіологічними типологіями К.-Г. Юнга, І. Павлова, К. Лазурського та ін.. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за патопсихологічними типологіями К. Леонгарда, О. Лоуена, Н. Мак-Вільямс та ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФІЗІОГНОМІЧНИХ ПАТЕРНІВ, НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ВІЗУАЛЬНОГО СИМВОЛІЗМУ

Тема 4. Ідентифікація фізіогномічних патернів (14 год.).

Візуальна ідентифікація фізіогномічних патернів (основи фізіономіки як розділ візуальної аналітики та рівень візуально-аналітичної ідентифікації. Візуальна ідентифікація загальних параметрів обличчя (геометрична форма, параметри профільної, анфасної, потиличної проєкцій обличчя)

Типологічна ідентифікація інформативних зон обличчя (визначення типологічної приналежності окремих елементів обличчя (очей, носа, губ, вух тощо)).

Тема 5. Ідентифікація невербальної комунікації (14 год.).

Візуальна ідентифікація невербально-комунікативних маркерів як розділ візуальної аналітики.

Ідентифікація патернів невербальної поведінки. Ідентифікація проксемічних маркерів. Ідентифікація пантомімічних маркерів. Ідентифікація таксичних маркерів. Ідентифікація жестових маркерів. Ідентифікація мімічних маркерів.

Ідентифікація маркерів одягу. Ідентифікація маркерів стилю одягу, тобто, визначення семантики різних стилів одягу (нормативно-класичного, спортивного, архаїчного, примітивного, змішаного і т.п.)

Ідентифікація колористичних маркерів одягу (основи колористичної семантики). Ідентифікація маркерів співвідношення елемента одягу із інформативними зонами схеми тіла.

Графоаналітична ідентифікація особи. Ідентифікація особливостей заповнення графопростору і графічних маргіналій. Ідентифікація форми моделювання рядків. Ідентифікація загальних параметрів почерку. Ідентифікація маркерів накреслення окремих літер.

Тема 6. Ідентифікація візуального символізму в об'єктах культури, масових комунікаціях, просторах та середовищах (17 год.).

Основи символічного аналізу (візуальна ідентифікація символізму особистих атрибуцій, об'єктів культури, просторів та середовищ) як розділ візуальної аналітики.

Візуальна ідентифікація символізму особистих атрибуцій. Візуальна ідентифікація символізму аксесуарів. Візуальна ідентифікація символізму татуювань.

Візуальна ідентифікація символізму об'єктів (продуктів) культури та масових комунікацій:

Візуальна ідентифікація символізму продуктів образотворчого мистецтва та скульптурних композицій. Візуальна ідентифікація символізму продуктів кінематографії (відеопродукції) та масових комунікацій різної спрямованості.

Візуальна ідентифікація символізму особистих та соціальних просторів та середовищ. Візуальна ідентифікація ексіс-символізму об'єктів архітектури (екстер'єру житла). Візуальна ідентифікація символізму дизайн-інтер'єру житла. Візуальна ідентифікація символізму допоміжних технічних засобів. Візуальна ідентифікація символізму допоміжних особистих та соціальних просторів.

Тема 7. Ідентифікація візуального символізму в буденних діях і соціальних практиках (16 год.).

Структурування часу та візуально-символічний аналіз дій і об'єктів матеріальної та духовної культури в буденних діях

Особистий догляд та гігієнічні дії. Харчова поведінка. Сексуальна поведінка. Сон і поведінкові прояви сну

Структурування часу та візуально-символічний аналіз дій і об'єктів матеріальної та духовної культури під час відпочинку

Структурування часу та візуально-символічний аналіз дій і об'єктів матеріальної та духовної культури в праці

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВІЗУАЛЬНОЇ АНАЛІТИКИ ТА ПРОГНОСТИКИ ТА РІВНІ ВІЗУАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Тема 1.. Предмет візуальної аналітики та прогностики. Рівні візуально-аналітичної ідентифікації (16 год.).

Лекція 1. Візуальна аналітика та прогностика в інструментарії міжнародної аналітики, PR-комунікаціях та міжнародній журналістиці (2 год.)

1. Візуальна аналітика як мультидисциплінарна метатеорія та комплекс міждисциплінарних методів структурованого візуального спостереження.
2. Ідентифікація як засаднича процедура візуальної аналітики та прогностики.

Семінар 1. Пресуппозиції візуальної аналітики та ієрархічна модель ідентифікації (4 год.).

1. Теоретико-методологічні засади (пресуппозиції) візуальної аналітики та прогностики.
2. Загальне уявлення про ієрархію рівнів візуальної ідентифікації в аспекті системної моделі психіки.
3. Уявлення про ієрархію ідентичностей та алгоритми їх ідентифікації
4. Візуальна аналітика як основа психологічного впливу.

Завдання для самостійної роботи (10 год.).

- Цілеспрямоване візуальне самоконструювання та стохастична стратегія візуальної символізації: проблема співвідношення.
- Підготуйте реферативний огляд джерел з тілесно-орієнтованого психоналізу та психоаналітичної (патопсихологічної) діагностики Н. Мак-Вільямс, Е. Кернберга, В. Райха, О. Лоуена, К. Леонгарда, Л. Бурбо, М. Фельденкрайза, І. Рольф, К. Ясперса
- Підготуйте реферативний огляд джерел з емпіричних досліджень невербальної комунікації (проксемики, жестики, міміки, пантоміміки, тактики, стилізації одягу, основ графоанлізу) Ч. Дарвіна, В. Бехтерева, С. Данкелла, П. Монтегоцці, Д. Ніренберга та Г. Калеро, А. Піза, І. Сікорського, А. Штангля, Д. Фаста, сестер Соріних, С. Попова, Г. Щокіна.
- Пресуппозиції візуальної аналітики та НЛП: проблема співвідношення.

Контрольні запитання та завдання

1. Дайте визначення візуальної аналітики.
2. Що таке ідентифікація і яким чином вона здійснюється?
3. Які рівні візуально-аналітичної ідентифікації Вам відомі?
4. Назвіть пресуппозиції візуальної аналітики.

5. Охарактеризуйте взаємозв'язки між візуальною аналітикою та психотехнологіями впливу на конкретних прикладах.

Рекомендована література

1. Бурбо Л. Пять травм, которые мешают быть самим собой.- М.: ООО «Издательский дом «София», 2003.
2. Быховская И.М. Аксиология телесности и здоровье: сопряженность в культурологическом измерении//Психология телесности между душой и телом.- М.: АСТ МОСКВА, 2005, с.53-67.
3. Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб.науч.ст./Под ред. Е.Р. Ярской-Смирновой, П.В. Романова, В.Л. Круткина.- Саратов: Научная книга, 2007.
4. Воронов М. Психосоматика: Практическое руководство.- К.: Ника-центр, 2002.
5. Кречмер Э. Строение тела и характер.- М.: Госиздат, 1930.
6. Леонгард К. Акцентуированные личности.- М.: «Республика», 1993.
7. Лоуэн А. Физическая динамика структуры характера.- М.: Черо, 1996.
8. Пиз А., Пиз Б. Язык телодвижений.- М.: ПРАЙМ, 2003.
9. Попов С.В. Визуальное наблюдение.- СПб, «Речь», «Семантика», 2002.
10. Райх В. Анализ характера.- М.: «Класс», 1999.
11. Фаст Д. Язык тела. Как понять иностранца без слов.- М.: Вече, АСТ, 2000. Фельденкрайз М. Осознавание через движение.- М.: Республика, 1994.
12. Романенко Ю.В., Скідін Л.О. Механізми символічної інтеракції в масових комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти.- К.: ДУІКТ, 2011.
13. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика. Познание людей по их внешности и поведению.- К.: МАУП, 2001.

Тема 2. Ідентифікація родових соціотипологічних ознак (14 год)

Лекція 2. Візуальна ідентифікація родових соціотипологічних ознак та ієрархії ідентичностей (2 год).

Візуальна ідентифікація соціодемографічних ознак (ознак соціальних, професійних етнічних та ін. груп) на основі ідентифікації маркерів мовної поведінки, проксемики, жестики, пантоміміки, тактики, фізіогномічних патернів, функціонально-поведінкових проявів.

Семинар 2. Візуальна ідентифікація гендерних ознак (2 год.).

1. Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі ідентифікації маркерів форми обличчя, форми тіла, професійної групи.
2. Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі особливостей мовної поведінки, жестики, міміки, пантоміміки факультативних маркерів

Завдання для самостійної роботи (10 год.).

1. Ідентичність як набір сформованих і зафіксованих ознак, підтримуваних шляхом її віддзеркалень від різних об'єктів. Кейс-стаді.

2. Віддзеркалення як процес і результат відображення тих чи інших аспектів ідентичності в її об'єктному оточенні. Кейс-стаді
3. Теорія віддзеркалення Х. Кохута та її застосування в візуальній аналітиці.
4. Схема тіла та її основні зони.
5. Поняття тілесних зажимів та їх типологія за О. Лоуеном.
6. Візуальні ознаки «панцирів характеру» за Райхом.

Контрольні запитання та завдання

1. Які ідентичності містить психіка людини і яким чином вони ієрархізовані?
2. Здійсніть аналіз типового випадку ієрархії ідентичностей на конкретному прикладі.
3. Що таке схема тіла і з яких елементів вона складається?
4. Що таке тілесні зажими і які різновиди зажимів відомі вам?
5. Дайте визначення панцирю характеру за Райхом і охарактеризуйте його візуальні ознаки на конкретних прикладах.

Рекомендована література

1. Вейнингер О. Последние слова; Пол и характер: Сборник/Пер.с нем.;Мн.: ООО «Попурри», 1997.
2. Попов С.В. Визуальное наблюдение.- СПб, «Речь», «Семантика», 2002.
3. Райх В. Анализ характера.- М.: «Класс», 1999.
4. Лоуэн А. Физическая динамика структуры характера.- М.: Черо, 1996.
5. Бурбо Л. Пять травм, которые мешают быть самим собой.- М.: ООО «Издательский дом «София», 2003.

Тема 3. Ідентифікація морфотипологічних та психоетологічних ознак (14 год.).

Лекція 3. Візуальна ідентифікація структурно-морфологічних та функціонально-поведінкових проявів суб'єкта із використанням різнопланових типологій (2 год.).

1. Візуальна морфотипіка як розділ візуальної аналітики.
2. Візуальна ідентифікація тілесно-морфологічних параметрів за допомогою типологій італійської, французької, німецької, англо-американської, російської та української шкіл антропологічної фізіогноміки.
3. Візуальна ідентифікація тілесних зажимів (методики В. Райха і О. Лоуена).

Семінар 3. Візуальна психоетологія як розділ візуальної аналітики (2 год.).

1. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за психофізіологічними типологіями К.-Г. Юнга, І. Павлова, К. Лазурського та ін..
2. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за патопсихологічними типологіями К. Леонгарда, О. Лоуена, Н. Мак-Вільямс та ін.

Завдання для самостійної роботи (10 год.).

1. Складіть реферативний огляд праць з етології К. Лоренца та Н. Тінбергена (5 стор).
2. Складіть реферативний огляд праць з трансактного аналізу Е. Берна (5 стор.).
3. Складіть реферативний огляд праць з теорії акцентуацій К. Леонгарда (5 стор.)
4. Складіть реферативний огляд праці Н. Мак-Вільямс «Психоаналітична діагностика» (5 стор.).

Контрольні запитання та завдання

1. Чим відрізняється візуально-аналітична ідентифікація на морфо-типологічному та функційно-поведінковому рівнях?
2. В чому полягають відмінності між психофізіологічними та патопсихологічними типологіями?
3. Розкрийте відмінності між неврозами та психозами.
4. Що таке пограничний стан?
5. Чим акцентуація характеру відрізняється від психотипу?
6. Яким чином здійснюється розрізнення правопівкульних та лівопівкульних за типологією Павлова на рівні вербальної поведінки?
7. Яким чином здійснюється розрізнення екстравертів та інтровертів за типологією Юнга на рівні вербальної поведінки?

Рекомендована література

1. Попов С.В. Визуальное наблюдение.- СПб, «Речь», «Семантика», 2002.
2. Райх В. Анализ характера.- М.: «Класс», 1999.
3. Лоуэн А. Физическая динамика структуры характера.- М.: Черо, 1996.
4. Бурбо Л. Пять травм, которые мешают быть самим собой.- М.: ООО «Издательский дом «София», 2003.
5. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика. Познание людей по их внешности и поведению.- К.: МАУП, 2001.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФІЗІОГНОМІЧНИХ ПАТЕРНІВ, НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ВІЗУАЛЬНОГО СИМВОЛІЗМУ

Тема 4. Ідентифікація фізіогномічних патернів (14 год.).

Лекція 4. Візуальна ідентифікація фізіогномічних патернів (2 год.).

1. Основи фізіогноміки як розділ візуальної аналітики та рівень візуально-аналітичної ідентифікації.
2. Візуальна ідентифікація загальних параметрів обличчя (геометрична форма, параметри профільної, анфасної, потиличної проєкцій обличчя)

Семінар 4. Типологічна ідентифікація інформативних зон обличчя (2 год.).

Визначення типологічної приналежності окремих елементів обличчя (очей, носа, губ, вух тощо)).

Завдання для самостійної роботи (10 год.).

1. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони волосся.
2. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони лоба.
3. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони очей.
4. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони носа.
5. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони губ
6. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони вух.
7. За наданими фотоматеріалами здійсніть типологічну ідентифікацію зони підборіддя.

Контрольні запитання та завдання

1. Якому сегменту психіки відповідає волосся і за якими групами ознак його ідентифікують?
2. Якому сегменту психіки відповідає лоб і за якими групами ознак його ідентифікують?
3. Якому сегменту психіки відповідають очі і за якими групами ознак їх ідентифікують?
4. Якому сегменту психіки відповідає ніс і за якими групами ознак його ідентифікують?
5. Якому сегменту психіки відповідають губи і за якими групами ознак їх ідентифікують?
6. Якому сегменту психіки відповідає підборіддя і за якими групами ознак його ідентифікують?
7. Якому сегменту психіки відповідають вуха і за якими групами ознак їх ідентифікують?

Рекомендована література

1. Попов С.В. Визуальное наблюдение.- СПб, «Речь», «Семантика», 2002.
2. Райх В. Анализ характера.- М.: «Класс», 1999.
3. Лоуэн А. Физическая динамика структуры характера.- М.: Черо, 1996.
4. Бурбо Л. Пять травм, которые мешают быть самим собой.- М.: ООО «Издательский дом «София», 2003.
5. Фаст Д. Язык тела. Как понять иностранца без слов.- М.: Вече, АСТ, 2000.
6. Штангль А. Язык тела. Познание людей в профессиональной и обыденной жизни.- Баку, «Сада», 1992.
7. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика. Познание людей по их внешности и поведению.- К.: МАУП, 2001.

Тема 5. Ідентифікація невербальної комунікації (14 год.).

Лекція 5. Візуальна ідентифікація невербально-комунікативних маркерів як розділ візуальної аналітики (2 год.).

1. Ідентифікація патернів невербальної поведінки.
2. Ідентифікація проксемічних маркерів.
3. Ідентифікація пантомімічних маркерів.
4. Ідентифікація таксичних маркерів.
5. Ідентифікація жестових маркерів.
6. Ідентифікація мімічних маркерів.

Семинар 5. Ідентифікація маркерів одягу (2 год.).

Ідентифікація маркерів стилю одягу, тобто, визначення семантики різних стилів одягу (нормативно-класичного, спортивного, архаїчного, примітивного, змішаного і т.п.)

Ідентифікація колористичних маркерів одягу (основи колористичної семантики).

Завдання для самостійної роботи (10 год.).

1. Ідентифікація маркерів співвідношення елемента одягу із інформативними зонами схеми тіла.
2. Графоаналітична ідентифікація особи.
3. Ідентифікація особливостей заповнення графопростору і графічних маргіналій.
4. Ідентифікація форми моделювання рядків.
5. Ідентифікація загальних параметрів почерку.
6. Ідентифікація маркерів накреслення окремих літер.

Контрольні запитання та завдання

1. Охарактеризуйте маркери стилю одягу.
2. Що таке жестика? Назвіть відомі Вам групи жестів.
3. Що таке міміка? Назвіть відомі Вам базові мімічні патерни.
4. Що таке таксика? Назвіть відомі Вам різновиди таксисів (погладжувань).
5. Що таке проксеміка? Охарактеризуйте просторові зони тіла та проекції його розташування.
6. Конгруентність та неконгруентність вербальної та невербальної комунікації.
7. Основи колористичної семантики: охарактеризуйте значення відомих Вам кольорів.

Рекомендована література

1. Гольдберг И.И. Психология почерка. - М.: АСТ, 2008.
2. Романенко Ю.В., Скідін Л.О. Механізми символічної інтеракції в масових комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти. - К.: ДУІКТ, 2011.

3. Сестры Сорины - Язык одежды, или как понять человека по его одежде.- М.: 1999.
4. Сестры Сорины. Презентация внешности или фигура в одежде и без. – М.: «Гном-Пресс», 2002
5. Таранов С. Почерк. Характер. Личность.- К.: Альта, 2004.
6. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика. Познание людей по их внешности и поведению.- К.: МАУП, 2001.

Тема 6. Ідентифікація візуального символізму в об'єктах культури, масових комунікаціях, просторах та середовищах (17 год.).

Лекція 6. Основи символічного аналізу (2 год.).

1. Візуальна ідентифікація символізму особистих атрибуцій, об'єктів культури, просторів та середовищ) як розділ візуальної аналітики.
2. Візуальна ідентифікація символізму особистих атрибуцій.

Семінар 6. Основи символічного аналізу (3 год.).

1. Візуальна ідентифікація символізму продуктів образотворчого мистецтва та скульптурних композицій.
2. Візуальна ідентифікація символізму продуктів кінематографії (відеопродукції) та масових комунікацій різної спрямованості.
3. Візуальна ідентифікація символізму особистих та соціальних просторів та середовищ.

Завдання для самостійної роботи (12 год.).

1. Візуальна ідентифікація екзис-символізму об'єктів архітектури (екстер'єру житла).
2. Візуальна ідентифікація символізму дизайн-інтер'єру житла.
3. Візуальна ідентифікація символізму допоміжних технічних засобів.
4. Візуальна ідентифікація символізму допоміжних особистих та соціальних просторів.
5. Візуальна ідентифікація символізму об'єктів (продуктів) культури та масових комунікацій.
6. Візуальна ідентифікація символізму аксесуарів.
7. Візуальна ідентифікація символізму татуювань.

Контрольні запитання та завдання

1. Що таке символ і в чому полягають відмінності символів від знаків та значень?
2. Назвіть відомі Вам парадигми символічного аналізу.
3. В чому полягають відмінності методології інтерпретації символів в класичному (фрейдистському) та юнгіанському психоаналізі?
4. Здійсніть ідентифікацію татуювання за візуальними зразками.
5. Здійсніть ідентифікацію аксесуарів за візуальними зразками.

6. Здійсніть ідентифікацію інтер'єру житла за візуальним описом.

7. Здійсніть ідентифікацію візуального символізму кінематографічного сюжету відомого Вам художнього фільму.

Рекомендована література

1. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. – М.: Наука, 1989.
2. Романенко Ю.В., Скідін Л.О. Механізми символічної інтеракції в масових комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти.- К.: ДУІКТ, 2011
3. Рошаль В.М. Энциклопедия символов.- М.: «Сова», 2006.
4. Свирепо О.А., Туманова О.С. Образ, символ, метафора в современной психотерапии.- М.: Изд-во Института Психотерапии, 2004.
5. Холл М. Энциклопедическое изложение масонской, герметической, каббалистической и розенкрейцеровской символической философии.- М.: АСТ Астрель, 2006.
6. . Холлингсворт М. Искусство в истории человечества.- М.: «Искусство», 1989.
7. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – М.: АСТ, 1998.
8. Юнг К.-Г. Человек и его символы.- СПб.: Астрель, 1997.

Тема 7. Ідентифікація візуального символізму в буденних діях і соціальних практиках (16 год.).

Лекція 7. Візуальний символізм в буденних діях і соціальних практиках (2 год.).

1. Структурування часу та візуально-символічний аналіз дій і об'єктів матеріальної та духовної культури в буденних діях
2. Особистий догляд та гігієнічні дії. Харчова поведінка.

Семінар 7. Візуальний символізм в соціальних практиках (2 год.).

1. Сексуальна поведінка.
2. Сон і поведінкові прояви сну
3. Структурування часу та візуально-символічний аналіз дій і об'єктів матеріальної та духовної культури під час відпочинку
4. Структурування часу та візуально-символічний аналіз дій і об'єктів матеріальної та духовної культури в праці

Завдання для самостійної роботи (12 год.).

1. Охарактеризуйте значення особистого догляду та гігієнічних дій в контексті системної моделі психіки.
2. Охарактеризуйте значення харчової поведінки в контексті системної моделі психіки.

3. Охарактеризуйте значення сексуальної поведінки в контексті системної моделі психіки.
4. Охарактеризуйте значення сну та поведінкових проявів сну в контексті системної моделі психіки.
5. Охарактеризуйте значення рекреативної поведінки в контексті системної моделі психіки.
6. Охарактеризуйте значення праці в контексті системної моделі психіки.
7. Охарактеризуйте значення творчості в контексті системної моделі психіки.

Контрольні запитання та завдання

1. Охарактеризуйте основні складники системної моделі психіки.
2. Які моделі структурування харчового раціону Вам відомі і яким психічним особливостям суб'єкта вони відповідають?
3. З чим пов'язані нормальні та інвертовані вияви сексуальної поведінки на рівні візуального спостереження?
4. Яким чином структури вищої та середньої цензури визначаються через рекреативну поведінку?
5. Охарактеризуйте зв'язок праці та спрямованості як структури середньої цензури.

Рекомендована література

1. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. – М.: Наука, 1989.
2. Воронов М. Психосоматика: Практическое руководство.- К.: Ника-центр, 2002.
3. Романенко Ю.В., Скідін Л.О. Механізми символічної інтеракції в масових комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти.- К.: ДУІКТ, 2011
4. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – М.: АСТ, 1998.
5. Юнг К.-Г. Человек и его символы.- СПб.: Астрель, 1997.

ЗАВДАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ 1

1. Теоретико-методологічні засади (пресуппозиції) візуальної аналітики та прогностики.
2. Загальне уявлення про ієрархію рівнів візуальної ідентифікації в аспекті системної моделі психіки.
3. Уявлення про ієрархію ідентичностей та алгоритми їх ідентифікації
4. Візуальна аналітика як основа психологічного впливу.
5. Цілеспрямоване візуальне самоконструювання та стохастична стратегія візуальної символізації: проблема співвідношення.
6. Пресуппозиції візуальної аналітики та НЛП: проблема співвідношення
7. Візуальна ідентифікація соціодемографічних ознак (ознак соціальних, професійних етнічних та ін. груп) на основі ідентифікації маркерів мовної поведінки, проксеміки, жестики, пантоміміки, тактики, фізіогномічних патернів, функціонально-поведінкових проявів.
8. Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі ідентифікації маркерів форми обличчя, форми тіла, професійної групи,
9. Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі особливостей мовної поведінки, жестики, міміки, пантоміміки факультативних маркерів
10. Схема тіла та її основні зони.
11. Поняття тілесних зажимів та їх типологія за О. Лоуеном.
12. Візуальні ознаки «панцирів характеру» за Райхом.
13. Візуальна морфотипіка як розділ візуальної аналітики. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за психофізіологічними типологіями
14. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за патопсихологічними типологіями
15. Основи фізіогноміки як розділ візуальної аналітики та рівень візуально-аналітичної ідентифікації.

ЗАВДАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ 2

1. Визначення типологічної приналежності окремих елементів обличчя (очей, носа, губ, вух тощо)).
2. Ідентифікація патернів невербальної поведінки Ідентифікація проксемічних маркерів.
3. Ідентифікація пантомімічних маркерів.
4. Ідентифікація таксичних маркерів.
5. Ідентифікація жестових маркерів.
6. Ідентифікація мімічних маркерів.
7. Ідентифікація маркерів стилю одягу
8. Ідентифікація маркерів співвідношення елемента одягу із інформативними зонами схеми тіла
9. Графоаналітична ідентифікація особи

10. Візуальна ідентифікація символізму особистих атрибутів, об'єктів культури, просторів та середовищ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Попов С.В. Визуальное наблюдение.- СПб, «Речь», «Семантика», 2002.
2. Романенко Ю.В., Скідін Л.О. Механізми символічної інтеракції в масових комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти.- К.: ДУІКТ, 2011.
3. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика. Познание людей по их внешности и поведению.- К.: МАУП, 2001.

Додаткова

1. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. – М.: Наука, 1989.
2. Бурбо Л. Пять травм, которые мешают быть самим собой.- М.: ООО «Издательский дом «София», 2003.
3. Быховская И.М. Аксиология телесности и здоровье: сопряженность в культурологическом измерении//Психология телесности между душой и телом.- М.: АСТ МОСКВА, 2005, с.53-67.
4. Вейнинггер О. Последние слова; Пол и характер: Сборник/Пер.с нем.;Мн.: ООО «Попурри», 1997.
5. Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб.науч.ст./Под ред. Е.Р. Ярской-Смирновой, П.В. Романова, В.Л. Круткина.- Саратов: Научная книга, 2007.
6. Воронов М. Психосоматика: Практическое руководство.- К.: Ника-центр, 2002.
7. Гольдберг И.И. Психология почерка.- М.: АСТ, 2008.
8. Кречмер Э. Строение тела и характер.- М.: Госиздат, 1930.
9. Леонгард К. Акцентуированные личности.- М.: «Республика», 1993.
10. Пиз А., Пиз Б. Язык телодвижений.- М.: ПРАЙМ, 2003.
11. Рошаль В.М. Энциклопедия символов.- М.: «Сова», 2006.
12. Свирепо О.А., Туманова О.С. Образ, символ, метафора в современной психотерапии.- М.: Изд-во Института Психотерапии, 2004.
13. Сестры Сорины - Язык одежды, или как понять человека по его одежде.- М.: 1999.
14. Сестры Сорины. Презентация внешности или фигура в одежде и без. – М.: «Гном-Пресс», 2002
15. Холлингсворт М. Искусство в истории человечества.- М.: «Искусство», 1989.
16. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – М.: АСТ, 1998.
17. Юнг К.-Г. Человек и его символы.- СПб.: Астрель, 1997.

ПИТАННЯ НА ЗАЛІК

1. Теоретико-методологічні засади (пресуппозиції) візуальної аналітики та прогностики.
2. Загальне уявлення про ієрархію рівнів візуальної ідентифікації в аспекті системної моделі психіки.
3. Уявлення про ієрархію ідентичностей та алгоритми їх ідентифікації
4. Візуальна аналітика як основа психологічного впливу.
5. Цілеспрямоване візуальне самоконструювання та стохастична стратегія візуальної символізації: проблема співвідношення.
6. Пресуппозиції візуальної аналітики та НЛП: проблема співвідношення
7. Візуальна ідентифікація соціодемографічних ознак (ознак соціальних, професійних етнічних та ін. груп) на основі ідентифікації маркерів мовної поведінки, проксеміки, жестики, пантоміміки, тактики, фізіогномічних патернів, функціонально-поведінкових проявів.
8. Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі ідентифікації маркерів форми обличчя, форми тіла, професійної групи,
9. Візуальна ідентифікація гендерних ознак на основі особливостей мовної поведінки, жестики, міміки, пантоміміки факультативних маркерів
10. Схема тіла та її основні зони.
11. Поняття тілесних зажимів та їх типологія за О. Лоуеном.
12. Візуальні ознаки «панцирів характеру» за Райхом.
13. Візуальна морфотипіка як розділ візуальної аналітики. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за психофізіологічними типологіями
14. Візуальна ідентифікація функціонально-поведінкових проявів за патопсихологічними типологіями
15. Основи фізіогноміки як розділ візуальної аналітики та рівень візуально-аналітичної ідентифікації.
16. Визначення типологічної приналежності окремих елементів обличчя (очей, носа, губ, вух тощо)).
17. Ідентифікація патернів невербальної поведінки Ідентифікація проксемічних маркерів.
18. Ідентифікація пантомімічних маркерів.
19. Ідентифікація таксичних маркерів.
20. Ідентифікація жестових маркерів.
21. Ідентифікація мімічних маркерів.
22. Ідентифікація маркерів стилю одягу
23. Ідентифікація маркерів співвідношення елемента одягу із інформативними зонами схеми тіла
24. Графоаналітична ідентифікація особи
25. Візуальна ідентифікація символізму особистих атрибуцій, об'єктів культури, просторів та середовищ